

Vedtak i Transportklagenemnda - Fly

Sammendrag

Krav om standarderstatning grunnet kansellering.

Dato

16.06.2020

Saksnummer

2019-02894

Tjenesteytere

Widerøe

Klager har i det vesentlige anført

Klager skulle reise fra Sandnessjøen til Trondheim Lufthavn den 3. juni 2019 kl. 07.00 med Widerøe sin flyvning WF726. Flyet ble kansellert. Klager ble ombooket til nytt fly kl. 18.15.

Det ble gitt beskjed om kanselleringen kl. 06.30. Oppgitt grunn var sykdom hos Securitas-ansatt, slik at sikkerhetskontrollen ble stengt. Klager mener dette ikke kan anses som en uforutsett hendelse da det må foreligge en plan for backup ved sykdom på lufthavnen. Det er fremmet krav om standarderstatning på 250 euro i henhold til EU-forordning 261/2004.

Tjenesteyterne har i det vesentlige anført

Mandag den 3. juni 2019 opererte Widerøe rute WF726 Bodø lufthavn (BOO) via Sandnessjøen lufthavn (SSJ) til Trondheim Værnes lufthavn (TRD). Flyet forlot Bodø i.h.h.t. rutetabell kl. 06.11, men kunne ikke lande i Sandnessjøen. Ruten gikk derfor direkte til Trondheim. Flyplassen var stengt da lufthavnen ikke hadde nok Security personell på vakt. Det var meldt om sykdom som grunn til stengingen. Det var kun 1 på jobb, og det betyr at passasjerslusene ikke kunne åpnes.

Klager ble booket om kostnadsfritt til neste mulige avgang WF738 fra Sandnessjøen lufthavn (SSJ) til Trondheim Værnes lufthavn (TRD). Vedlagt ligger Widerøe sin operasjonelle logg fra den aktuelle flyvningen: Widerøe kan ikke se at det på noen vis kan ilegges skyld til flyselskapet da denne hendelsen er utenfor deres kontroll.

Fungerende lufthavnsjef ved Sandnessjøen lufthavn har bekreftet at WF726 3. juni 2019 ikke kunne ta imot passasjerer da sikkerhetskontrollen denne morgenen ikke var åpen grunnet personalmangel hos Security.

Nemnda bemerker

Kansellering gir rett til standarderstatning med mindre flyselskapet kan godtgjøre at kanselleringen skyldtes ekstraordinære omstendigheter som ikke kunne vært unngått selv om alle rimelige tiltak var truffet, jf. EU-forordning 261/2004 artikkel 5.

I tilsvaret har Widerøe skrevet at flyplassen i Sandnessjøen var stengt. Selskapets fremlagte dokumentasjon viser imidlertid at flyplassen som sådan var åpen. Derimot var alle passasjer-sluser i sikkerhetskontrollen på flyplassen stengt. Sikkerhetskontrollen betjenes av Securitas på oppdrag fra Avinor. Det er opplyst at Securitas som følge av sykdom hos sine ansatte bare hadde én ansatt til å betjene sikkerhetskontrollen denne dagen, med den følge at ingen passasjersluse kunne åpnes. Derved var enhver påstigende passasjer avskåret fra adgang til gate. I denne situasjon valgte Widerøe å la klagers fly overfly Sandnessjøen direkte til Trondheim. Passasjerene som skulle fly fra Sandnessjøen inkludert klager ble booket om til en senere flyvning.

Spørsmålet i saken er om sykdom hos Securitas-personellet, som medførte at sikkerhetskontrollen på flyplassen ble stengt, kan anses som en ekstraordinær omstendighet som ikke kunne vært unngått selv om alle rimelige tiltak i forordningens forstand var truffet.

I henhold til EU-domstolens praksis må to kumulative betingelser være oppfylt for at en omstendighet skal kunne regnes som ekstraordinær i henhold til EU-forordning 261/2004: 1) Omstendigheten må ligge utenfor selskapets kontroll, og 2) Omstendigheten må også være utenfor flyselskapets alminnelige drift/aktivitetsutøvelse.

Det foreligger fast domstols- og nemnds-praksis for at sykdom og annet uplanlagt fravær hos flyselskapets eget personell etter sin art ikke er en ekstraordinær eller upåregnelig omstendighet i forhold til forordningens artikkel 5 nr. 3, og at selskapene plikter å ta høyde for dette i sine bemannings- og beredskapsplaner. Saken her gjelder imidlertid ikke sykdom hos flyselskapets mannskap, men hos lufthavn-eiers kontraktsmedhjelpers mannskap. Det foreligger verken opplysninger om Securitas' bemannings- og beredskapsplaner, Avinors krav til sikkerhetskontrollens driftsregularitet i avtaleverket med Securitas, eller kravene til driftsregularitet i avtaleverket mellom Avinor og flyselskapene. I alle tilfeller ligger Securitas' bemannings- og beredskapsplaner utenfor Widerøes kontroll.

Avgrensningen av flyselskapenes alminnelige drift/aktivitetsutøvelse overfor passasjerene innebærer en skjønnsmessig vurdering. I tidligere praksis er det lagt til grunn at

- skader på flykroppen ved sammenstøt med lufthavnens mobile ombordstigningstrapp, jf C-394/14 (Siewert eller «Flytrapp-dommen») avsnitt 19-20;

- manglende snørydding på flyplassen på grunn av tekniske problemer ved Avinors snøfresere (såfremt de tekniske problemene ikke skyldtes fabrikasjonsfeil, sabotasje eller lignende), jf. FLYKN-2018-139; og
- forsinket bagasjehåndtering ved flyplassen fordi printerne for bagasjelapper ikke virket, samtidig som den manuelle bagasjeinnsjekken ble betjent av bare én person som var helt utilstrekkelig, jf. FLYKN-2017-2785;

alle er eksempler på risiki som faller innenfor flyselskapets alminnelige aktivitetsutøvelse overfor passasjerene.

Et eksempel på risiki som faller utenfor flyselskapets alminnelige aktivitetsutøvelse er FLYKN-2017-2489, hvorefter risikoen for forsinkelse på grunn av Avinors og tollvesenets prøveordning for å gjøre bagasjehåndtering lettere for reisende fra utlandet som skulle fortsette innenlands (ved at slike passasjerer skulle slippe å hente ut bagasjen på Gardermoen, sjekke den inn igjen og passere sikkerhetskontrollen påny) verken var nødvendig for flyselskapets virksomhet, ikke skjedde regelmessig og heller ikke var en del av flyselskapets sedvanlige aktivitetsutøvelse.

Nemnda har kommet til at det offentliges ivaretagelse av offentlig-rettslige hensyn som kontroll av reisendes identitet og nødvendig tillatelse til å reise inn i et land (visum), og - som her - kontroll av at de reisende ikke bringer med seg våpen, eksplosiver eller lignende etter sin art og begrunnelse faller utenfor flyselskapenes sedvanlige aktivitetsutøvelse. Det er ingen naturlig tilhørende del av flyselskapets tjenester for å bringe passasjer og/eller gods til avtalt bestemmelsessted, men en kontroll som offentlige myndigheter har besluttet at selskapet og de reisende skal undergis for å ivareta offentlige hensyn utenfor selve flyavtalens innhold. For spørsmålet vedrørende forsinkelser i politiets passkontroll viser Nemnda til sak nr 2019-03252 og 2019-03933 som begge frifant selskapet for standarderstatning.

Widerøe kunne ikke forhindre klagers forsinkelse i dette tilfelle. Det er på det rene at Widerøe ikke kunne overta bemanningen av sikkerhetskontrollen på Tromsø flyplass.

Nemnda kan etter dette ikke anbefale at klager mottar standarderstatning etter forordningen med 250 Euro.

Vedtak

Transportklagenemnda-fly anbefaler ikke at klager får medhold.

Nemndas representanter

Per Kaare Nerdrum (leder)

Camilla Rise (NHO luftfart)

Ingrid Helene Espolin Johnson (Norwegian Air Shuttle)

Borgar Sandvik (Forbrukerrådet)

